

КНР Сюн Цинянь, число іноземних вчених в китайських дослідницьких центрах виросло без малого у двісті разів, а саме - з 2500 до 480 000 чоловік. Враховуючи, що в цілому в дослідницьких центрах КНР працює 1,6 млн вчених, можна стверджувати, що іноземні дослідники і молоді китайські фахівці, які отримали освіту за кордоном, не тільки вносять істотний внесок у розвиток китайської науки, а ще й саме на них робиться основна ставка керівництва країни. І це не випадково [2, с. 219].

Незважаючи на мінуси, надії на просвітництво у соціальному прогресі та економічному розвитку підштовхують справу освіти в Китаї прискорити в новому столітті реформи і темпи розвитку. Прогнозують, що в період 2010 - 2020 років Китай всебічно здійснить мету популяризації обов'язкової освіти. Просвітня робота в більшості районів країни поступово перейде від кількісних показників до підвищення якості, норм та ефективності навчання.

Список використаної літератури

1. *Сяохуань Су* Образование в Китае – реформы и новшества / Су Сяохуань. – Пекин: Межконтинентальное издательство Китая, 2002. – 191с.
2. *Ланьцин Ли* Образование для 1,3 миллиарда / Ли Ланьцин. – Пекин: Издательство преподавания и исследования иностранных языков, 2007. – 611с.
3. *Лукичев Г. А.* Системы финансирования высшего образования в зарубежных странах: учебн. пособие / Г.А. Лукичев, В.М. Филиппов. – М.: РУДН, 2008. – С.93-94.
4. *Малявин В.В.* Китайская цивилизация / В.В. Малявин. – М.: АСТ, 2001. – 632с.
5. *Машкина О.А.* Развитие высшего образования в современном Китае. Высшая школа в условиях развития инновационной экономики: монография / О.А. Машкина – М.: Экономический факультет МГУ имени М. В. Ломоносова, 2013. – С.146-158.

Валентина Дрижд, Марина Жук

ДОСВІД РЕФОРМУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ФІНЛЯНДІЇ

На сучасному етапі розвитку освіти серед низки труднощів соціально-економічного та гуманітарного характеру є реалізація державної політики, спрямованої на забезпечення процесу підготовки професійних фахівців.

Сьогодні переважна більшість молодих громадян прагнуть здобути вищу освіту, але якість навчальних курсів відповідних ВНЗ має відповідати належно високому рівню. Тому для оновлення всієї системи вищої освіти потрібно використовувати потенціал кращих академій та університетів, делегувавши їм право з надання освітніх послуг, задля того, щоб випускники були затребувані на ринку праці, а економіка України в майбутньому отримала реальну віддачу.

У цьому контексті цікавим видається приклад розвитку фінської освіти, індекс якої за щорічним рейтингом ООН вкотре посідає перше місце [4]. Ще у 2010 році американський журнал «Newsweek» назвав Фінляндію найкращою країною в світі за якістю освіти. У 2012 р. британська агенція Economist Intelligence Unit, склавши рейтинг 40 розвинених держав за 60 критеріями (основний зміст яких складають питання про стан освіти) теж оголосила Фінляндію переможцем, яка випередила такі країни, як США, Великобританія та Франція [3].

Тому метою роботи є дослідження досвіду реформування вищої освіти у Фінляндії.

Як держава, що є учасником Болонського процесу, Фінляндія прийняла систему «бакалавр – магістр – доктор» і систему кредитів ECTS.

Наприкінці ХХ століття у Фінляндії було докладено великих зусиль до перетворення середньої і вищої професійної підготовки у цілісну систему, спроможну готувати висококваліфіковані кадри виробничників, педагогів, вихователів.

Нами виявлено основні етапи в реформуванні й модернізації системи підготовки майбутніх вчителів у Фінляндії в кінці ХХ – на початку ХХІ ст. [7].

I етап (70-і роки ХХ ст.): «університетизація» педагогічної освіти, стандартизація педагогічної освіти, нова оцінка місця педагогічних наук у підготовці вчителя, збільшення спрямованості педагогічної освіти на вирішення соціальних проблем. Заміна моделі «вчитель – освічений майстер» на модель «вчитель – фахівець із науково-обґрунтованим підходом до своєї роботи».

II етап (90-ті роки ХХ ст.): розвивається нове розуміння сутності, процесу й форм навчання та викладання. На перший план професійної підготовки вчителя в університеті виходить завдання навчити студента-майбутнього вчителя вчитися [9]. Студенти отримують більше можливостей для індивідуальної траєкторії навчання в університетах. Змінюється роль учителя. В умовах децентралізації управління освітою розширюється коло повноважень і можливостей майбутніх і працюючих учителів.

III етап (розпочинається в 1999 р. у зв'язку з підписанням Болонської декларації): ключовими поняттями в сфері підготовки вчителів стають «дослідно-орієнтоване навчання» та «освіта, яка базується на дослідженні», а основною проблемою – надання педагогічній освіті дослідницького характеру [8].

Останнім часом кількість іноземних студентів у фінських університетах та інститутах збільшується. Найбільше їх приваблює у фінській вищій та педагогічній освіті відсутність плати за навчання: так само, як і громадяни Фінляндії, іноземці, які володіють фінською мовою, навчаються безкоштовно. Зростанню числа іноземних студентів в чималому ступені сприяє і поширення освітніх програм англійською мовою, які стали інтенсивно впроваджуватися в останні п'ять років [2].

Успіх реформування фінської системи освіти має кілька складових: диференціація та індивідуалізація навчання, рівність освітніх можливостей, високий мобілізаційний потенціал. Серед позитивних здобутків вищої освіти в Фінляндії, зазначимо:

- інтернаціоналізація освіти;
- реалізація концепції «навчання упродовж життя»;
- поступове переведення фінських університетів на самофінансування, заохочення їх автономності та самостійної науково-дослідної діяльності, а також зростання кооперації з приватним бізнесом;
- до реформування системи освіти були долучені всі суспільні інститути (викладачі, студенти, учні, батьки, науковці, громадські організації);

- інституціоналізація взаємодії системи професійної освіти й навчання з суб'єктами соціально-економічної інфраструктури відбувається у Фінляндії шляхом мотивації державою соціального партнерства, надання субсидій або грантів роботодавцям, які забезпечують професійні навчальні заклади місцями для проходження виробничої практики тощо [1, 4, 6, 8].

- окрім ступенів, еквівалентних бакалавру, магістру та доктору, університети присвоюють ще й проміжну між магістром і доктором наукову ступінь – ліценціат (подібно українському «кандидат наук») [2, 3,5].

Освітня система Фінляндії сьогодні вивчається в усьому світі. Досвід цієї країни є цікавим і важливим для його осмислення й українськими освітянами та політиками.

Отже, проведений аналіз вітчизняної та зарубіжної джерельної бази наукових праць з питань сучасного реформування державного управління освітніх послуг Фінляндії показує, що важливим доробком сучасних вчених педагогічної науки у подальших дослідженнях. Адже виявлення позитивного фінського досвіду у сфері реформування системи надання освітніх послуг є актуальним для його подальшого застосування в Україні.

Для України можливо перейняти такі шляхи:

- забезпечення трансферності (можливість вільної зміни, переходів) і транспарентності (взаємна прозорість, відкритість) між нерівноцінними у минулому і рівнозначними нині напрямками освітньої підготовки, а загальноосвітнім та професійно-технічним;

- децентралізація управління, коли держава контролюватиме підготовку у професійних школах, а органи самоврядування підприємців – навчання на виробництві, це зумовить високу ефективність системи професійної освіти.

Список використаної літератури

1. Андрощук Г. О. Національна інноваційна система Фінляндії : формула успіху / Г. О. Андрощук // Наука та інновації. – 2010. – Т. 6, № 4. – С. 93–107.
2. Бутова В. О. Чому фінські школярі найрозумніші, або Особливості системи освіти Фінляндії / В. О. Бутова // Гуманіт. науки. – 2008. – № 2. – С. 124–131.
3. Базелюк Н. В. Особливості запровадження освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» у вищій освіті Фінляндії / Н. В. Базелюк // Наука і освіта. – 2012. – № 7. – С. 13–16.
4. Волинець Л. Принципи освітньої політики Фінляндії щодо забезпечення якості загальної середньої освіти / Людмила Волинець // Порівнял.-пед. студії. – 2013. – № 1. – С. 69–75.
5. Воробьев Н. Е. Особенности системы образования в Финляндии / Н. Е. Воробьев, И.С. Бессарабова // Педагогика. – 2006. – № 2. – С. 112–117.
6. Ляшенко Л.М. Освіта Фінляндії: поміркованість реформ // Світло. – 2001. – №1(19). – С. 49-51.
7. Ляшенко Л. М. Реформи загальної і професійної освіти у Фінляндії (90- і рр.) // Директор школи. Україна. – 2001. – №4. – С. 97-104.
8. Ляшенко Л. М. Роль вищої освіти у забезпеченні стійкого економічно-соціального розвитку Фінляндії // Наука і сучасність. Зб. наук. праць НДПУ ім. М. П. Драгоманова. – 2001. – Т. XXV. – С. 86-95.
9. Ляшенко Л.М., Корсак К.В. Причини і наслідки світової тенденції професіоналізації вищої освіти // Проблеми освіти: Наук.-методичний збірник, м. Київ. – 2002. – Вип. 28.– С. 211-219. (0.3 авт. арк.)